

MAGYARÁG

1938. Jul. 9

VII. No. 189

1 lei

Proprietar: „Frima” S. A. inreg. la Trib.
Bihor Fsoc. 1798-1938

Administrator delegat și girant responsabil
Văduva lui PĂSZTOR EDE

Fondator: PĂSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

Inregistrat în registrul Publicațiilor Periodice la Tribunal Bihor secția III. Dos. No. 810-1938. — Redacția și admin. Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

20 embert ölt meg a haifai rendőrség épülete előtt felrobbant bomba

Haifa, július 7. Haifában bombát dobtak a rendőrség épülete elé. A robbanás borzalmas pusztítást végzett. 20 ember meghalt, 30 súlyosan megsebesült. A halottak között van Weizmann cionista vezér sógora is.

Jeruzsálem, július 7. Az Esdráleon völgyében több arab el akarta vágni az iraki köolajvezetékét. Az angol rendőrség megakadályozta a készülő merényletet, mire tüzharc fejlődött ki az arabok és a hatósági közegek között. A tüzharc so-

rán nyolc arab meghalt, többen pedig megsebesültek. A jeruzsálemi törvényszék szerint újabb halálos ítéleteket hozott és gyújtogatás miatt régy arabot kötél általi halálra ítélte.

Tel-Aviv, július 7. Tel-Aviv egyik főuccájára a terroristák szerdán bombát dobtak. Két zsidó járókelőt megölt, többet könnyebben megsebesített. Egy másik bomba Názáret közelében robbant fel s két zsidót súlyosan megsebesített.

Sorozatos merényletek Sanghaiban a japán-kinai háboru első évfordulóján

Shanghai, július 7. Ma volt a kínai-japán háboru kitörésének első évfordulója. Az évfordulón Shanghaiban a kínai terroristák több merényletet követtek el. Két japánbarát politikust agyonlőttek, az uccákon pedig bombák robbantak. A nemzetközi negyed megsebzta a japán csapatok. Az uccákon megerősített járőrök cirkálnak.

Az évforduló napján Csang Kai-Sek kijelentette, hogy a harc tovább folyik. Hasonló kijelentést tett Konoye japán miniszterelnök is. A mikádó pedig üzenetet küldött a japán néphez, amely szerint addig nem lehet béke, amíg Japán nem lesz ur Kinában.

Az évfordulón megállapították, hogy Kína területéből 560 ezer négyzetkilométer van japán fennhatóság alatt, 1 millió 680 ezer négyzetkilométer pedig még a kínai kormány kezén van. A háboru alatt a japánok félmillió embert vesztettek, a kínaiak vesztesége — a japánok szerint — ennek a számnak háromszorosa. Egy millió japán katona áll fegyverben Kína területén, 300.000 pedig a Mandzsú-Szovjet határon.

Tokió, július 7. A pénzügy-

miniszter megbeszélést folytatott az 1940-ben rendezendő tokiói olimpiász előkészítő bizottságának tagjaival. A megbeszélés után közölték, hogy

Japán lemond az olimpiász rendezéséről, mert olyan hadműveleteket folytat, amelyek meghatározatlan időre húzódnak el.

Őfelsége kívánságára fokoz- zák a falusi kulturmunkát

București, július 7. A ma reggel érkezett jelentések szerint, a tőzsde szilárd volt, a változó jövedelmezési papírok iránt a kereslet igen élénk, a petroleum iránti érdeklődés lanyhult, ezzel szemben az állampapírok ára emelkedik.

București, július 7. Az Argus értesülése szerint, holnap jelenik meg az a törvényrendelet, amely jelentős változásokat eszközöl a külkereskedelmi rendszeren. Így többek között szó van róla, hogy több cikk behozatalát engedélyezni fogják kontingentálás nélkül.

București, július 7. A reggeli lapok jelentései szerint, holnap állapítják meg a buza kiviteli prémiumát.

București, július 7. Őfelsége, II. Károly király kezdeményezésére a falu-munkát és a falu-

kulturterjesztését fokozottabb mértékben szervezik meg. Felmerült az a terv is, hogy a diplomások végleges diplomájakat csak akkor kapják meg, ha előzőleg falu-munkát is végeztek.

Németország nem akarja elfoglalni Lichtensteint

Bern, július 7. A Havas távirati iroda közlése szerint Svájcban cáfolják azokat a híreket, mintha Lichtenstein hercegség önként csatlakozni kívánna Németországhoz.

Berlin, július 7. A Lichtenstein ellen tervezett német lépésről szóló híreket Berlinben

Több mint ezer halálos áldozata van a cobeti árviznek

Tokió, július 7. A japán árvízszerecsétlenségről legutóbb kiadott jelentés szerint a cobeti áldozatok száma egyre növekszik. Eddig több mint 1000 halottól tudnak. A víz 230 holttestet vetett ki. 637 ember súlyosan megsérült. 463 egyénről nem tudnak.

Országos gyász Szíriában a török csapatok bevonu- lása miatt

Antiochia, július 7. Az alexandrettei szandzsákba, illetve Antiochiába a francia-török egyezmény értelmében tegnap vonultak be a török katonai osztagok. Szíriában a munkások a gyász jeléül sztrájkba kezdtek.

Csak vidéki italmérőkre vonatkozik a pénzügyminis- térium újabb rendelete

Megírtuk, hogy egy új pénzügyminiszteri rendelet alapján megsemmisítik az összes 1932. előtt kiadott italmérési engedélyeket (breveteket) és 1938. október 1-ig az új engedélyeket nyilvános árlejtésen fogják kiadni.

Pótlólag közöljük, hogy a pénzügyminiszterium fenti rendelete csupán a vidéki italmérőkre vonatkozik, egyáltalán nem érinti a városokban levő italmérőket.

is erélyesen cáfolják. A német távirati iroda hivatalos közleményt adott ki, amely rámutat arra, hogy ezeket a híreket Németország ellenségei terjesztették és Németországnak sohasem volt szándékában Lichtenstein függetlenségét veszélyeztetni.

Fordítást is kell csatolni a nem román nyelven írt táviratok mellé

A posta, táviró és távbeszélő szolgálat működéséről a napokban rendelet törvény jelent meg, amely a nagyközönség szempontjából több jelentős új intézkedést tartalmaz.

Egyik legfontosabb intézkedés a táviratok fogalmazására vonatkozik. A távirószolgálatról intézkedve, kimondja a törvény, hogy csak latin betűkkel és arab számokkal írt táviratot fogad el a posta. A távirat valamely élő, vagy titkos (chifre nyelven fogalmazható). Ha a távirat nem román szövegű, a feladó köteles aláírásával hitelesített román nyelvű fordítást csatolni.

Petőfi költeményei görögül

Athénből jelentik: Az Elefteron Vima című athéni napilap cikkben számol be arról, hogy a magyar-görög barátkozásnak egy újabb szép és díszes állomása van: Bacsilláné Strifler Erzsike költeményében Horváth Endre görög fordította Petőfi Sándor néhány költeményét és a szerzőménynek Görögországban hatalmas sikere van. Egy négy megzenésített költeményből álló füzetke ma már sokezer példányban forog a görögök kezén. A szerzőmények legfőbb megismeretője és terjesztője a görög Liofiasz Konstantin, akinek Athénben nagy sikerei vannak Petőfi Sándor költeményeivel.

Okos ember nem szenved a hőségtől, lehűtést, felirissítást szerveztél valódi Diana sósborszesszel

Véres dráma az erdészlakban

Győr, július 7. A baboti erdőben az erdészlakban idős Strobl József 54 éves hercegi erdőőr családi örökség miatt összeszólalkozott a fiával és dulakodás közben agyonlőtte. A nyomozás megállapítása szerint Strobl József előbb riasztásul a levegőbe akart löni vadászfegyverével, mert a fia késsel támadt rá. A fiu azonban átugorva az asztalon el akarta venni a vadászfegyvert apjától és vad dulakodás közben a fegyver elsült és a sörétek a fiu mellébe furódtak. A mentők be akarták vinni a sebesült legényt a kapuvári kórházba, de utközben belehalt sérüléseibe. Idős Strobl Józsefet letartóztatták és ugyancsak letartóztatták Horvát Imre 21 éves segéderdőőrt, a fiatal Strobl barátját, aki azzal fenyegetődzött, hogy kiirtja az egész Strobl családot.

Amerikai gyermekrablások ügyében nyomoz a budapesti rendőrség

Budapest, július 7. Tegnap reggel Washingtonból átirat érkezett a budapesti főkapitányságra. Az amerikai rendőrség sok dollárbankjegy számát jegyezte fel és küldötte meg a budapesti rendőrségnek azzal, hogy a mellékelt számokkal megjelölt dollárokat az utóbbi

időben gazdag amerikai szülők váltságdíjként fizették ki egy gyermekrabló bűnszövetkezetnek, amely már több bűntényt követett el az Egyesült Államokban. A washingtoni rendőr főnök arra kéri a budapesti rendőrséget, nyomozzák ki, hogy budapesti bankokban nem

váltottak-e be a felsorolt dollárbankjegyekből egyes bankjegyeket. A rendőrség a sokszorosított dollár-listát szétküldte a pénzügyintézeteknek és szállodáknak azzal az utasítással, hogy állapítsák meg: beváltottak-e Budapesten ilyen számú bankjegyeket?

Azt hitte, hogy agyonverte feleségét -- öngyilkos lett

Timisoara, július 7. Warth Ferenc 41 éves gazdálkodó, aki már évek óta betegeskedett, szóváltásba keveredett a feleségével. A férj haragjában felkapott egy kalapácsot és azzal

többször felesége fejére sujtott, aki vértől borítva, eszméletlenül a földre rogyott. Warth Ferenc azt hitte, hogy agyonütötte a feleségét, mire kést vett elő és azzal alsótestét su-

lyosan megsebesítette magát. A házaspárt kórházba szállították. Az asszony sérülése nem súlyos, Warth Ferenc állapota aggodalomra ad okot.

Részletek az új jugoszláviai nyelvtörvényről

Hirt adtunk már a jugoszláv kormány nyelvrövidítéséről. A „Bácsmezei Napló” a következőket írja a kérdésről:

Belgrádból jelentik: Dr. Korosec Anton belügyminiszter nagypontossága és a jugoszláv nemzeti kisebbségek szempontjából igen jelentős rendeletet írt alá. A rendelet, amely 20.217 sz. alatt jelent meg és amelyet a belügyminisztérium hivatalosan is nyilvánosságra hozott, már megküldték az alsóbbfokú közigazgatási hatóságokhoz, így a szubotica-i főszolgabíróhoz, a rendőrfőnökséghez, valamint Szubotica város vezetéséhez is.

A rendelet célja az állami tisztviselők nyelvtudásának kiszélesítése, az egyes vidékeken használt kisebbségi nyelvek szempontjából.

Azok a tisztviselők, akik már ismerik a kisebbségi nyelvet az előléptetésről előnyben részesülnek, azok pedig, akik még nem ismerik, kötelesek azt megtanulni, amennyiben nem akarják, hogy fogyatékos nyelvtudásuk szolgálati minőségüknek negatívumnak számítsa.

A belügyminiszter rendeleteinek igen érdekes indoklása van. Az indoklás szerint az első fokú közigazgatási hatóságok állandó kontaktusban vannak a néppel és így olyan vidékeken, ahol népkisebbségek is élnek, az állami igazgatás közegei csak úgy tudnak maradéktalanul eleget tenni az állam és a szolgálat érdekeinek, ha ismerik az ügyfelek nyelvét. A jó közigazgatásnak első és alapfeltétele a nyelvtudás.

A rendelkezés felsorolja, hogy Vojvodinában a magyar, a német, illetve a román azok a nyelvek, amelyeket a köz-

igazgatási tisztviselőknek, saját érdekükben, három éven belül el kell sajátítani, amennyiben azt akarják, hogy az előléptetésnél ezen a vidéken előnyt szerezzenek. Kimondja a rendelet azt is, hogy a jövőben a szolgálati áthelyezéseknél tekintetbe kell venni azt a körülményt, hogy az áthelyezett tisztviselő ismeri-e azt a nyelvet, amelyet használnak azon a vidéken, ahova áthelyezték. A szolgálati lapokon viszont a

jövőben állandóan nyilván kell tartani, hogy milyen nyelveket ismer az állami tisztviselő.

Az új rendeletet elsősorban a rendőrhatalóságoknál és az elsőfokú közigazgatási hatóságoknál léptetik életbe. A rendelet, amelyet a magyar kisebbség is a Sztójadinovics kormány liberális kisebbségi politikájának újabb eredményeként könyvelhet el, nagy örömet keltett a jugoszláviai magyarság körében.

Gyermekek felgyújtottak egy falut

Craiova, július 7. Kedden délután néhány gyermek hanyagságából kifolyólag Cosovenii de Sus községben tűz keletkezett és hét ház a lángok martalékává lett. A tűz olyan

gyorsan terjedt, hogy néhány mintagazdaság is leégett és a kár több millió leire rug. A tüzet a craiovai tűzoltóknak sikerült többórás megfeszített munka után lokalizálni.

Becsapták a Németországba kivitt mezőgazdasági munkásokat

Németország az utóbbi években rendszeresen szerződött külföldi mezőgazdasági munkásokat. Néhány hónappal ez előtt Németországból munkás toborzó bizottság érkezett Jugoszláviába is és bejárta Bácskát, Szlavóniát és néhány ezer munkást szerződte németországi mezőgazdasági munkára. Kecsegtető ígéretekkel boldogan Vojvodinából és Szlavóniából ezrével utaztak ki a munkások Németországba, hogy pénzre tegyenek szert. A szegény embereket azonban súlyos csalódás érte, mert munkahelyeiken nem

kapták meg azt, amit a szerződés alkalmával ígértek.

Az Eszék közelében levő Ernesztivono községbe most harminc munkás érkezett vissza keservesen csalódva Németországból. Elmondották, hogy a munkaadók egyáltalában nem tartották be a szerződési feltételeket, hanem naponta tízenhatórás munkaidőt állapítottak meg. Ezért és más okok miatt jobbnak látták visszatérni otthonukba, mert itt a mezőgazdasági munkást legalább védik a szociális törvények.

Örültségi rohamában vérfürdőt rendezett egy jugoszláv gőzös matróza

Az örült meggyilkolta az antwerpeni kikötőben korgonyzó „Rad” nevű dubrovniki hajó kapitányát, a hajó szakácsát és egyik matróz társát -- aztán a tengerbe ugrott, de kimentették

Dubrovnik, július 7. Rövid távirat érkezett Dubrovnikba, amely mindössze arnyit közölt, hogy az antwerpeni kikötőben horgonyzó „Rad” nevű jugoszláv gőzös kapitányát meggyilkolta a hajó egyik matróza. Később részletes jelentés is érkezett, amelyből kiderült, hogy a matróz örültségi rohamában remcsak a kapitányt, hanem a személyzetnek másik három tagját is meggyilkolta, továbbá három embert megsebesített.

Konyhakés az örült matróz kezében

A Rad nevű jugoszláv gőzös néhány nappal ezelőtt futott be az antwerpeni kikötőbe. Szalonikiból indult el s a trepcái bányákból származó olomercet szállított Belgiumba. A hajón már be is fejeződött a kirakodás és az egyik belga vámtisztviselő épp a formalitásokat intézte el a kapitánnyal, hogy a hajó ismét kifuthasson a kikötőből, amikor Ivanov Mirkó harminckétéves sibeniki származású matróz kabinjából felrohant a fedélzetre, kezében egy nagy konyhakéssel. A hajó személyzete el volt foglalva munkájával és csak az utolsó percben vették észre az örült embert, aki rávetette magát Bilakov Joszip tengerész-társára és a konyhakéssel mellbeszurta a szerencsétlen embert. Bilakov nyomban összeesett, de az örült nem hagyta ott áldozatát, hanem még több szurást ejtett rajta, úgy hogy a szerencsétlen elvérzett. A segélykiáltásokra figyelmes lett a hajó parancsnoka, Bradesics Ivó ötveregy éves hajóskapitány, aki elszántan odaugrott az örülthöz, hogy lefegyverezze.

Az örült meggyilkolja a kapitányt

Ivanov egy pillanatig zavaros szemeivel ránézett a kapitányra, majd a konyhakést oly erővel döfte Bradesics kapitány mellébe, hogy a szerencsétlen ember azonnal meghalt. Ezután mint a fékevesztett fenevad berohant Filipi Sime hajószakács kabinjába. A hajószakács aludt, nem tudott semmit a véres előzményekről s az örült matróz mielőtt még Filipi felébredt volna, őt is meggyilkolta.

Két matróz üldözőbe vette az örültet, le akarták fegyverezni, de a minden emberiségé-

ből kivetkőzött Ivanov Mirkó felvette velük a harcot s mind kettőjüket súlyosan megsebesítette.

Ivanovnak a ruhája teljesen

átázott áldozatai véréből, szája habzott, szemei kidülledtek, haja csapzottan lógott le homlokára, valóságos vérfagyasztó látványt nyújtott.

A belga vámtisztviselő élet-halál harca a gyilkossal

A hajón tartózkodó belga vámtisztviselő szemtanúja volt a vérfürdőnek, azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem revolvert rántott és az újabb áldozatok után kutató Ivanov Mirkó elé ugrott:

— Add meg magad — kiáltotta — fel a kezekkel!

Ivanov nem törődött a neki-szegzett revolverrel, hanem a vámtisztviselőre vetette magát, ez pedig szorongatott helyzetben megrántotta a revolver ravaszát. A fegyver azonban csüörtököt mondott.

Ami ezután következett, az borzalmas volt. A vámtisztvi-

selő valóságos élet-halál harcot vívott, az örültség következtében szinte emberfeletti erővel rendelkező matrózzal, miközben a kés őt is megsebesítette. Percenkig birkózott egymással a két ember, végül is az örült kerekedett felül és a fegyvert kicsavarta a vámtisztviselő kezéből. A vámtisztviselő ebben a pillanatban a halál torkába került. Az örült ráemelte a fegyvert, amely most eldőrdült és a vámtisztviselő véresen esett össze a fedélzeten. A golyó átfurta a tüdejét és életveszélyes sérülést okozott.

A nagy lármára és a segély-

kiáltásokra sokan figyelmesek lettek a rakparton, a kikötő munkások hatalmas tömegbe verődve nézték a vérfagyasztó látványt, de senki sem mert felmenni a fedélzetre, a hajót a rakparttal összekötő hidon. Végül is, amikor látták, hogy a vámtisztviselő is golyótól találva összeesik, két rendőr, fegyverrel a kezében felrohant a hajó fedélzetére, amikor azonban az örült meglátta őket menekülni igyekezett, majd átvette magát a korláton a tergerbe.

Most újabb izgalmas jelenetek játszódtak le. Megindult a hajó az örült után, aki mind beljebb és beljebb uszott a vízben. Többen csónakon vették üldözőbe és az egyik halászlak sikerült is elérnie. A halász megragadta az örültet és bemelte a csónakjába. Ekkor már többen a közelbe érkeztek és ártalmatlanná tették Ivanov Mirkót, aki a hideg fürdő következtében megnyugodott és szó nélkül tűrte, hogy megbilircseljék.

A rendőrök beszállították a kikötő rendőrlaktanyájába, ahol megállapították, hogy tényleg örültségi rohamában követelte el, úgy hogy ezek után beszállították az elmeegógyintézetbe. A sebesülteket az egyik közeli kórházban helyezték el.

Leveszi lábáról önt is a nagy hőség. Dörzsölje be homlokát, arcát valódi Dianával, hogy teste lelke felfrissüljön

Aránylag jó eredménnyel végződött az oradeai érettségi

Oradea, július 6. Ma délután Oradeán végetért az érettségi vizsga. Az eredmény mindkét bizottság előtt — különösen a mult évihez viszonyítva — ki-elégítőnek mondható. Mindkét bizottság méltányosságot és megértést tanúsított és csak azokat buktatták el, akik valóban semmit sem tudtak.

A bukási arányszám 25—30 százalékos.

Az oradeai iskolák növendékei közül sikerrel vizsgáztak a következők:

A Gojdu liceumban székelő bizottság előtt: Oltea Doamna leányliceum növendékei közül:

Stern Klára, Berfeld Riza, Bulzan Irén, Derzi Gabriella, Fachelmann Mária, Haimann Selma, Klein Marianne, Leschczér Edith, Luput Elena, Muresan Maria, Popovici Cornelia, Popovici Octavia, Popovici Eugenia, Varga Jolán, Coşiu Horiensie.

Gojdu-liceum, román szekció: Ban Gheorghe, Berindean Vasile, Buhaş Ovidiu, Constantin Silviu, Cosma Gheorghe, Ciurdariu Salvator, Domocos Gheorghe, Drimba Ovidiu, Giuran Emil, Givulescu Razvan, Horiopan Cezar, Jo-

nescu Iustin, László Gyula, Lazar Jonel.

A Gojdu-liceum magyar szekciójának érettségi eredménye: 17 növendék közül átmént 10; névszerint:

Adámszki Ferenc, Boros László, Homay Sándor, Popity János, Vincze Károly, Josa László, Dézsy Zoltán, Iványi Andor, Nagy Lajos, Hermann Lajos.

Az Oltea Doamna leányliceumban székelő bizottság előtt a Notre dame de Sionból átméntek:

Adorján Valeria, Vodea Maria, Celereanu Angela, Cerciu Vilma, Fährnich Éva, Feldmann Éva, Fischer Judit, Klármann Teréz, Lévy Magdaléna, Maior Aurelia, Micul Mariana, Pacurariu Miorita, Pollák Anna, Schneider Elena, Silbermann Hédi, Urszinyi Éva.

Itt 18 növendékből 16 ment át

A Zsidó Liceum növendékei közül sikerrel tették le a vizsgát: Barna Péter, Engel János, Friedmann István László, Grósz S. Pál, Friedmann László, Morgenstern Hugó, Herling Ervin, Kertész Béla, Kelti László, Klein György, Klein János, London Sándor,

Löblé Lóránd, Ország Pál, Rippner István, Székely Pál, Zavislag György, Vidor József. A Zsidó-liceum 30 növendéke közül 18 ment át.

Nagy mennyiségű
új férfi és női kelme-
maradékok
érkeztek

Steiner maradékoshoz
Calea Victoriei 3. az udvarban balra.

**Alarcos rablótámadást
kísérelt meg egy debreceni gimnazista**

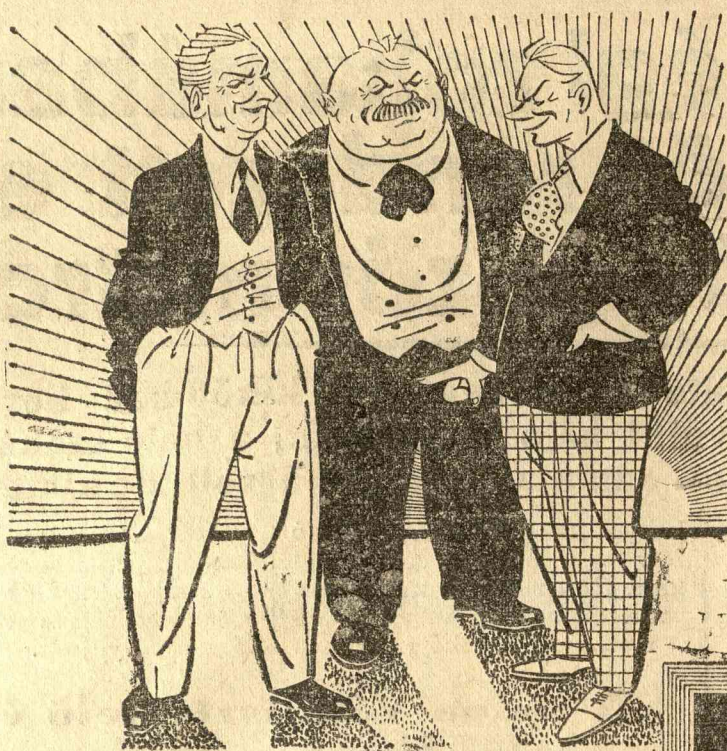
Debrecen, július 7. Tegnap hajnalban Aufrichteig Dezső fűszerest alarcos bandita lepte meg, aki fűszerüzletét akarta kirabolni. A fűszeres dulakodni kezdett az alarcos emberrel és a zajra a kereskedő fia berohant az üzletbe és a redőnyhuzóbottal fejbevágta az apján térdelő alarcost, akit ezután a fellármázott szomszédok tettek ártalmatlanná. A rendőrség kiderült, hogy a rablótámadó a debreceni zsidó gimnázium egyik magántanulója volt.

Új nikkel egylejesekek vernek

București, július 7. A Lumea Românească közli, hogy új egy lejesekek bocsátanak ki. A lap szerint az új egy lejes nikkelből készül és ősszel kerül forgalomba.

Szorul a hurok a bucarestii gyilkos körül

București, július 6. A Calea Moșilor-on elkövetett borzalmas gyilkossággal a hatóságok az áldozat Lebovici Mária kereskedő Nicu nevű szolgáját gyanúsítják. A gyilkos megfojtotta az asszonyt, majd a holttestet a ház pincéjében elásta. A nyomozó hatóságok ismerik Nicu rejtkehelyét s letartóztatása már csak rövid idő kérdése. A jelentés szerint a rejtkehelyet már bekerítették a rendőrök. Ha megállapítást nyer, hogy a gyilkosság indítóoka rablás volt, úgy Nicu lesz a második jelölt a Romániában nemrégiben bevezetett halálos ítéletre.

VÁSÁROLJON idejében sorsjegyeket az
AURORA
fiókjainál és megszabadul minden gondjától.

AURORA

Bihormegyei
székhely:

„UNION“ Oradea

Min töprengsz?

— 200 leit akarok befektetni és egy milliót nyerni. De nem tudom, hol lehet ezt az üzletet megcsinálni?

— Az **AURORA** fiókjainál.

JULIUS 15.-én

lesz az Állami Sorsjáték húzása.

**ÁLLAMI
SORSJÁTÉK
XVII.
SORSJÁTÉK
I. OSZTÁLY**

Bul. Reg. Ferdinand 1.
Telefon 24-22.

A Volga partjától a Timis folyóig

Az egykori magyar hadifogoly orosz származásu feleségének kalandos élete és tragikus halála

Eseményekben, örvendetes és fájdalmas fordulatokban gazdag élet fejeződött be Lugojon, a Timis folyó hajjai között. Az utolsó eseményt rövid napihír jelentette: Pavlovna Galina orosz énekesnő epilepsziás rohamában fürdés közben a Timisbe fulladt. Pavlovna Galina a szibériai Omszk szülötte, számtalan kaland után érkezett el élete utolsó fejezetéig. A világháború idején megismerkedett egy magyar fogollyal, aki Omszkban a törvényes formák betartása mellett feleségül is vette. Amikor a magyar fogoly hazautazhatott, Pavlovna Galina boldogan követte, nem is sejtette, hogy milyen következetlen meglepetés várakozik rá az idegen világban. A fogoly lugoji származású volt, ide hozta magával fiatal orosz feleségét. Pavlovna Galina érzelmekkel telt orosz szíve itt kapta az első halálos tördőfést, meg kellett tudnia, hogy férjét Lugojon törvényes feleség várja, — akit még a háború kitörése előtt vezetett oltárhoz.

A feledékeny hadifoglyot bírámiért egy évi börtörré ítélték. Pavlovna Galina pedig az uccára került. Hóna alá kapta balalajakáját, élszegődött az egyes mulatóhelyekre és érzelmű orosz nótákat énekelt az urali hegységről, a Volga vízé-

ről és mindenről, ami csak távoli hazájára emlékeztette. — Gyermeke is volt férjétől, akit

egy jóindulatu ember magához vett és nevelt, Pavlovra Galina pedig balalajakával bo-

Csak a miniszterelnök utasítására folytat- hatnak vizsgálatot az állami kontrollorok

București, július 7. A képviselőház helyiségeiben ünnepélyesen beiktatták az állami kontrollorokat. Ezzel az állami kontrollorok meg is kezdték működésüket. Jelenleg a belső szolgálati szabályzat elkészítésén dolgoznak.

Az állami kontrollorok részére semmiféle működési szabályzatot nem dolgoznak ki, mert úgy találták, — legalább is egyelőre — hogy a törvény rendelkezései világosak és azok eléggé pótolják a szabályzat előírásait.

Később, az első kísérletek után, amikor már mutatkozik eredmény és sor kerül az állami kontrollorok számának a növelésére, összeállítják majd a szabályzatot is.

Egyelőre az állami kontrollorok a miniszterelnök rendelkezésére állanak és tőle kapnak minden felülvizsgálatra utasítást. Általában az állami kontrolloroknak nem lesz kezdeményezési joguk, csak meg-

bízásokat fognak kapni, amely bizonyos irányban működési jogot biztosít a számukra és

Fejfájásnál, borogatásra, lemosásra láznál jótékony bedörzsölésre valódi Diana!

ebben az irányban kezdeményezési joguk is lesz.

Joguk lesz felülvizsgálni az összes többi közigazgatási kontrollorokat, bármilyen téren és

torkált az éjszakában, amely alattomosan aláasta egészségét. Az utóbbi időben már koldult és csak hangszere emlékeztette a multra. A hőség elől a Timisbe menekült, itt epilepsziás rohamot kapott és néhány gör csősrárgatózás után teste örökre elmerült a folyóban. Tulvilágra költözött lelke visszatért a Volga partjára, ahonnan tizennégy éves korában vándorolt el...

ehhez szükség esetén szakértőket is vehetnek magukhoz.

Az állami kontrollorok főszerepe mégis azoknak a szabálytalanságoknak a felderítése, amelyeket a törvényes formák betartásával követnek el.

Itt lesz különös szerepük az állami kontrolloroknak. Ott kell tehát a szabálytalanságot felfedezni, ahol megtörténtek a törvényes formák, a törvény áthágásával elkövetettek könnyű felfedezni és azok felfedezésére az államnak megvannak a eszközei.

Majszki cáfolja a róla és Litvinovról elterjedt híreket

London, július 7. Majszki londoni szovjetnagykövet személyesen cáfolta meg a londoni lapok moszkvai tudósítói előtt azokat a híreszteléseket, hogy nem tér többé vissza állomáshelyére. A nagykövet közölte az újságírókkal, hogy július 20-án visszatér Londonba.

Diplomatáknál nem szokatlan — mondotta a nagykövet —, ha évenként két hónap szabadságra hazautaznak. A nagykövet egyébként megcáfolta azokat a híreszteléseket is, hogy Litvinov külügyi népbiztost GPU letartóztatta volna.

Ce hul Silvaniei-i olvasóink figyelmébe!

Értesítjük t. olvasóinkat, hogy özv. Kádár Józsefné, ce-hul-silvaniei-i lakos, ki lapunknak hosszú időn keresztül bizomáryosa volt, a kiadóhivattal szemben súlyos visszaéléseket követett el és lapunkat nagy összegekkel károsította meg.

A magáról megfélekedzett, bűnös lapkezelő ellen az összes törvényes lépéseket megtettük és idegen pénzek elsikkasztásáért rövidesen meg fogja kapni méltó büntetését.

A lap kezelését Krémer Ignác lapbizománycsnak adtuk át és kérjük olvasóinkat, hogy az új bizományost és annak kihordóit továbbra is támogatásukban részesíteni sziveskedjenek.

A KIADÓHIVATAL

IDŐJÁRÁS

A felmelegedés tovább tart. Keleten szél, nyugaton helyenként zivatarok.

Az eget még kékebbnek,

a hegyeket még szebbeknek fogja látni, ha keblét remény dagasztja.

Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYE, amelyet o

MERCUR

eladási irodáinál vásárol, a bőség reményét fakaszija.

Mielőtt nyaralni megy.

vásároljon **ÁLLAMI SORSJÁTÉK** - sorsjegyet a

A XVII. Sorsjáték I. osztályának a húzása JULIUS 15-én lesz.

Helyi
cim:

DACIA BANK R. T. (Menetjegyiroda)

Oradea, Savaudul Rege le Ferdinand No. 9.

Goga özvegye bemutatta a bíróságnak az elhunyt költő végrendeletét

Goga minden vagyonát feleségére hagyta

București, július 7.

Ismeretes, hogy Claudia Bucsan, az elhunyt Goga Octavian rővére beadványt intézett az ilfovi törvényszékhez és kérte a hagyatéki eljárás megindítását. Amikor ezt Goga Octavian özvegye megtudta, felebbezést nyújtott be az ilfovi törvényszékhez, kérve, hogy a felebbezés letárgyalásáig fűgesszenek fel minden eljárást. Goga özvegye azzal indokolja a felebbezést, hogy kérésére a ciuceai járásbíróság már régebben megindította a hagyatéki eljárást. Erre különben az ilfovi törvényszék nem is illetékes, mert Goga tényleges lak helye Ciucea volt és ott is halt meg. A magyar törvények szerint, ha az elhurytnak több lakása volt, a hagyatéki eljárást ott kell megindítani, ahol az elhunyt meghalt. Megjegyzi Goga özvegye, hogy az ilfovi törvényszék Goga nővérenek beadványára a hagyatékból több holmit zár alá vett és lepecsételt. A felebbezéshez becsatolta Goga végrendeletét, amely a következőket tartalmazza:

„Arra az esetre, ha meghalok, óhajtom, hogy tudjanak néhány kívánságomról és ezek szerint járjanak el.

1. Ciucean temessenek el, a

kertben, egy falusi pap végezze el a szertartást, minden különösebb ceremónia nélkül.

Kérem a feleségemet csinál-

tasson kriptát, oda helyezzenek örök nyugalomra és oda jőjjen majd ő is, ha behurtyja a szemét.

A vagyonom maradjon a feleségemé, Veturiáé. Kérem, hogy gondoskodjon Claudia és Geni gyermekiről.

A ciuceai háza nem idegeníthető el.

Ciucea, 1928. május 27.

s.k. Goga Octavian

Az ilfovi törvényszék holnap tárgyalja Goga özvegyének a felebbezését.

55 millió lei anyagi kártérítést követel a Banca Naționala Gross-Cagerotól

Ité el előtt a devizacsalási bűnpör

A Grosz-Cagero perben a vádbeszédek után tegnap sor került a Banca Naționala képviselőjének és az ügyésznek a vádbeszédeire. Vintila Dongoroz, a Nemzeti Bank ügyvédje hangsúlyozta, hogy úgy Grosz beismerése, mint a tanúk vallomásai kétségtelenül igazolták Grosz bűnösségét. Az ismeretes buza ellátási ügy kitűnő tüzetnek ígérkezett Grosz számára és ezért megegyezett a többi pályázókkal, hogy vonják vissza ajánlataikat és így ő egyedüli pályázó maradt. Felteszi Dongoroz a kérdést: ha Grosz ártatlan, miért szökött meg az országból? Miért akarta kivonni magát a bírói eljárás alól? Ugyanígy beigazolódott Grosz társainak a bűnössége is. A Nemzeti Bank ügyvédje éppen ezért

55 millió lej anyagi kártérítést követel

és kéri a bűnösök szigorú megbüntetését.

Délután Deleanu ügyész tartotta meg vádbeszédét. Az ügyész — Grosz bűncselekményei-

nek felsorolása közben — egy düh-kitörése közben azt állította, hogy: Grosz a nemzetgazdaságunk tönkretévője. Deleanu ügyész beszéde végén a vádlottak szigorú megbüntetését kérte. A tárgyalást ezután mára halasztották.

Japán kiáltvány a Paracelsius elfoglalása ellen

Tokióból jelentik: A Paracelsius szigetcsoporthat elfoglalása miatt kiáltványt adott ki a japán külügyminiszterium. A külügyminiszterium hivatkozik a francia és angol kormány 1920. és 1921-ben tett kijelentéseire, amelyben elismerték, hogy Paracelsius Kinához tartozik. Így Franciaország sem-

mi esetre sem tarthat rá igényt.

A japán lapok élénk izgalommal tárgyalják az eseményeket. Hangoztatják, hogy amennyiben Franciaország nem változtatja meg a magatartását, úgy meg kell tenni a szükséges lépéseket.

SPORT

Játékosvesztetés miatt
a vasárnapi mérkőzés el-
halasztását kéri a CAO

A CAO vezetősége úgy érte-
stül, hogy a Phoenix ismét ak-
cióba lépett és pénzzel akarja
a továbbjutást biztosítani. Ez-
ért, a vezetőség információi
szerint, 4 játékosnak 120.000
lejt ajánlottak fel. A CAO
most táviratot akar intézni a
Szövetséghez, amelyben ismer-
teti a Phoenix sportszerűtlen
eljárását. Kéri, hogy a vasár-
napi mérkőzést elhalasszák és
vezessék be vizsgálatot. A
vizsgálat eredménye alapján a
mérkőzést Bucurestiben, a szö-
vetség által kiküldendő bizott-
ság előtt játsszák le. Ettől füg-
getlenül a CAO minden előké-
születet megtesz a vasárnapi
mérkőzésre, hogy abban az
esetben, ha még sem kerül sor
elhalasztásra, a CAO a legjobb
kondícióban játszassa le a
meccset.

Bo lola Oradeán

Bodola Gyula a zöld-fehérek
hajdani válogatott „Dudus”-a,
aki most a Venusban futballo-
zik és a fekete ördögök csapa-
tában szerez dicsőséget együt-
tesének, Oradeara érkezett. A
népszerű Dudus szabadsága
egy részét tölti Oradeán. Bo-
dola szíve még mindig a CAO-
hoz húz és élénk figyelemmel
kísérte a CAO tréningjét. A
tréning végén hasznos taná-
csokkal látta el a CAO játéko-
sait. Reméljük használni fog.

A román ful-
ball nagy napja

A sportközvélemény még
mindig azzal a győzelemmel
foglalkozik, amelyet a Rapid
aratót vasárnap az Újpest te-
lett. A magyar lapok rendki-
vül nagy dicsőrével emlékez-
nek meg a Rapid játékaról és
valamennyien azt írják, hogy
a jobbik csapat megérdemel-
ten győzött. A külföldi sajtó a
román футбол nagy napjáról
ír, mert a két román csapat
közül egyik sem esett ki. Ezt
a kupában résztvevő egyetlen
nemzet sem mondhatja el. A
fővárosi sportsajtó összeállítja
azt a táblázatot, amely meg-
mutatja, hogy a kupában
résztvevő nemzetek, milyen
százalékban maradtak benn a
második fordulóban. A táblá-
zat a következő:

1. Románia 100 %.
2. Olaszország 75 %.
3. Csehszlovákia 50 %.
4. Magyarország 25 %.
5. Jugoszlávia 00 %.

Vasárnap a Ripensia Bucu-
restiben a Ferencvárossal ke-
rül össze, míg a Rapid Geno-
vában a nagyképességű Geno-
va 93. együttesével játszik.

Uj vezetés az oradeai
baptista egyház élén

Oradea, július 7. Az oradeai
baptista egyház immár évek
óta küzd és dolgozik azon, hogy
kebelében békesség és testvéri-
ség uralkodjék. Sajnos az évek
során a vezetőség és a közö-
ség között dülő harc miatt még
mindig rem sikerült az egysé-
get megteremteni, mert a kü-
lönöző frakciók még most is
a saját embereik mellett kar-
doskodnak. Ismeretes, hogy a
minisztérium 1938 május 31-én
átmeneti tanácsot nevezett ki

a baptista egyház élére és az
átmeneti tanács elnöke Füzfa
Mihály lett, aki nyolc tagból
álló bizottsággal intézte az egy-
ház ügyeit. Ez az átmeneti ta-
nács megbízást kapott, hogy a
közgyűlést készítse elő és a hit
község vezetőségének megvá-
lasztását minél előbb tartsa
meg. Az átmeneti tanács en-
rek eleget is tett és szerdára
összehívták a közgyűlést, —
amely meg is ejtette a válasz-
tásokat.

A választások eredménye a
következő:

Elnök: dr. Biró László, ale-
nök: Szarka Károly, titkár:
Bokor Barnabás, pénztáros:
Bondor Imre, ellenőrök: Dani
Lajos és Veress Sándor. Azor-
kívül héttagú választmány mű-
ködik az elnökség mellett.

Az ellenzék, amelynek tag-
jait be sem engedték a válasz-
tásra, megkontesztálta a válasz-
tást.

Megszökött egy 3 évre ítélt fegyenc az
oradeai fogházból, de Salontan elfogták

Oradea, július 6. A múlt hét
folyamán megszökött az ora-
deai fegyházból Pelle Joan
többszörösen büntetett fe-
gyenc. Pelle már több ízben
volt a fogház lakója és ezúttal
különböző betöréses lopási
ügyek miatt 3 évre ítélték el.
A 3 éves büntetésből azonban
csak néhány hetet töltött ki,
mert most egy őrizetlen pilla-
natban megszökött. Amikor a
fogházőrök észrevették a szö-

kést, üldözőbe vették, azon-
ban sikertelenül, már nem
tudták elfogni és Pelle kere-
ket oldott. Az oradeai hatóság-
ok azonnal köröző levelet
adtak ki a szökött fegyenc
kézrekerítése érdekében. A
körözés sikerrel járt és Salon-
tán sikerült elfogni a veszedel-
mes szökött fegyencet.

Erdei Sándor Horia-utcai
vendéglős közölte a rendőr-
séggel, hogy a vendéglőjében

egy gyanús viselkedő egyén
tartózkodik. A rendőrség meg-
állapította, hogy a gyanús
egyén Pelle János az Oradea-
ról megszökött fegyenc Ki.
szálltak a helyszínre és id
ellenállás után megvasalták
az ismét menekülni akaró
Pellét. A salontai rendőrség
Pelle elfogatásáról értesítette
az oradeai ügyészséget és a
fogházat, ahonnan két fegyőrt
küldtek Pelléért.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10
szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10
szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a
kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknel 10 lej pótdíj fi-
zetendő. Csak választható érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

ALLÁS

Keresünk Gheorgheni ré-
szére megbízható, ügyes lapbi-
zomárost, biztos jövedelem-
mel. Jelentkezni a kiadóhiva-
talanban (levélileg is). 2672

Fiatal molnárségedet keres a
„Margit”-malom, Aleşd. 2751

Románul perfekt tudó, gép-
író irodai kisasszonyt (esetleg
fiatalembert) keres vállalat.
Levelet állandó alkalmazás jel-
igére a kiadóba. 2754

Perccentes gépésznek elmen-
nek nyári csépléshez. Granitz
József, Str. Prof. Horvan 8. —
Oradea. 2776

Mindenes bejárónőt felvesz
Schiller Sas-palota III. emelet.
2777

Önállóan dolgozó kovácsse-
géd felvétetik. Sânt Ioan, jud.
Bihar. 2780

Lapárusokat és bevezetett
helyekre lapkihordókat úgy
helyben, mint vidéken, jó jö-
vedelemmel felvesszünk. Jelent-
kezni a kiadóhivatalban.

VÉTEL-ELADÁS

Befőzéshez hólyagpapir és
celophan papir kapható a
Pásztor Ede cégnél, Piața Mi-
hai Viteazul 4. 2668

Eladó komplett fűszerüzlet
berendezés, 2 új mérleggel.
Str. Pitagora 32. 2778

Lakbérleti szerződési nyom-
tatványok kaphatók a Pásztor
Ede cégnél, Piața Mihai Vi-
teazul 4.

Rádió 3+1 eladó. Kiss, Str.
Roşiorilor 17. 2765

KÜLÖNFÉLE

Magyarországon levő 10 hold
földemet elcserélném Oradeán
egy házzal. Veressné, Str. Ti-
chindeal 5. 2766

Bérbe vennék nagy kertet,
hosszabb időre magárházzal.
Str. Sft. Gheorghe 3. sz. 2779

Keresek bérbe Oradeához
közel 20—30 katasztrális hold
szántóföldet tanya épületekkel.
Cimeket a hely, nagyság és
bérösszeg megjelölésével a
kiadóba kérek „Kis gazda”
jelige alatt. 2704

Rádió műsor

SZOMBAT

Bucureşti: 6.30: ritmikus tor-
na, rádió híradó, reggeli hang-
verseny, háztartási és orvosi
tanácsok. 13: Időjelzés, kultu-
rális hírek, sport, vizállás je-
lentés, 13.10: Déli hangver-
seny közvetítése. Közben sport
hírek adása. 13.40 Gramofon-
lemezek. 14.15 Hírek, időjárás-
jelentés, rádióhíradó. 14.30
Gramofonlemezek. 15 Hírek.
16.45 Előadás. 19 Katonazene.
20 Előadás. 20.15 Anghel Vio-
rica énekel. 20.40 Lemezek. —
21.15 Ghinda tánczenekar. —
22.30 Hírek. 22.45 Hangver-
seny. Majd hírek közvetítése
külföldre németül és franciául.
Utána közlemények.

Budapest. 7.45: Torna. Utá-
na Gramofon. 8.20: Étrend,
közlemények. 11: Hírek. 11.20:
Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszol-
gálat. 13 Déli harangszó. 13.05
Énekszámok. 13.30 Hírek. —
14.20 Pontos időjelzés. 14.30
Harglemezek. 15.35 Hírek. 16
Árfolyamhírek. 17.15 Mesék.
17.45 Pontos időjelzés. 18 A m.
kir. posta műszaki tanácsadója-
nak közleménye. 18.25 Az 1.
honvédegyalozezred zenekara.
19.25 Mikrofonnal egy nemrég
feltárt barlangban. 20 Magyar
nóták. 21 A rádió tarka estje.
22.30 Hírek. 22.55 Szalon- és
jazz-zene. 24 Cigányzene. 1.03
Hírek külföldi magyaroknak.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNÉL ORADEA